

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 14 och 16 § i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen samt av 7 § i mervärdesskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen och i mervärdesskattelagen.

Det föreslås att det i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen görs en precisering i fråga om försörjningsberedskapsfondens transaktioner som hänför sig till den materiella försörjningsberedskapen. Dessutom föreslås det några tekniska korrigeringar i paragrafen.

Det föreslås att försörjningsberedskapsfonden tas in i 7 § i mervärdesskattelagen, vilket gör försörjningsberedskapsfonden särskilt skattskyldig för sådan rörelsemässig verksamhet som hänför sig till den materiella beredskapen. Samtidigt föreslås det att Försörjningsberedskapscentralen stryks ur bestämmelsen, eftersom den efter att den ombildas till ett statligt ämbetsverk betraktas som en del av staten vid mervärdesbeskattningen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2026.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
2.1 Försörjningsberedskapscentralens och försörjningsberedskapsfondens mervärdesskattskyldighet	4
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	5
3.1 Försörjningsberedskapslagen	5
3.2 Mervärdesskattelagen.....	6
4 Propositionens huvudsakliga konsekvenser.....	6
4.1 Konsekvenser för statsbudgeten.....	6
Remissvar	7
5 Specialmotivering	7
5.1 Lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen	7
7.2 Mervärdesskattelagen.....	7
6 Ikraftträdande	8
7 Verkställighet och uppföljning	8
8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	8
VALITSE KOHDE.....	9
1. Lag om ändring av 14 och 16 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen	9
2. Lag om ändring av 7 § i mervärdesskattelagen.....	10

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Riksdagen godkände Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen (nedan *försörjningsberedskapslagen*) samt till lag om ändring av lagen om skyddsupplag (RP 145/2025 rd) den 16 december 2025. Lagen (107/2016) stadfästes den 30 januari 2026 och den träder i kraft den 1 april 2026.

Syftet med lagen är att inrätta Försörjningsberedskapscentralen som ett ämbetsverk. Detta motsvarar bättre kraven i den förändrade säkerhetspolitiska omgivningen och verksamhetsmiljön och förtydligar Försörjningsberedskapscentralens ställning som myndighet. Försörjningsberedskapscentralens uppgifter regleras i försörjningsberedskapslagen tydligare än hittills på lagnivå så att det säkerställs att bestämmelserna uppfyller kraven i grundlagen. Samtidigt ses Försörjningsberedskapscentralens förvaltningsmodell över, så att den bättre motsvarar statens ämbetsverksmodell.

Den finansieringsmodell som tillämpas på Försörjningsberedskapscentralen och på försörjningsberedskapsåtgärderna ses över så att Försörjningsberedskapscentralens personal- och verksamhetskostnader samt kostnaderna för myndigheternas, näringslivets samt organisationernas sektor- och poolverksamhet finansieras med medel ur statsbudgeten.

Försörjningsberedskapsfonden (nedan *fonden*), som står utanför statsbudgeten, bevaras och till den intäktsförs fortfarande försörjningsberedskapsavgiften. Ur fonden betalas de försörjningsberedskapsåtgärder som anges särskilt i lag. Försörjningsberedskapsfondens uppgifter utvidgas inte, utan i lagen fastställs noggrannare än tidigare för vilka åtgärder fondens medel får användas.

Försörjningsberedskapscentralen och fonden har separat bokföring fr.o.m. den 1 april 2026, eftersom fonden är en sådan fond utanför statsbudgeten som avses i 87 § i grundlagen (731/1999) och Försörjningsberedskapscentralen ett sådant ämbetsverk enligt försörjningsberedskapslagen (107/2026) som ingår i statsbudgeten. Försörjningsberedskapscentralens finansiering härrör från ett av momenten i statsbudgeten och fondens finansiering från den försörjningsberedskapsavgift som tas ut med stöd av lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) och lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996). Fondens och Försörjningsberedskapscentralens finansieringskällor är således olika.

Statens revisionsverk ska granska både Försörjningsberedskapscentralens och fondens bokföring. Fonden är i egenskap av en fond utanför statsbudgeten inte en självständig juridisk person, utan den förvaltas av Försörjningsberedskapscentralen. Försörjningsberedskapscentralen svarar för fondens förvaltning i enlighet med försörjningsberedskapslagen. Fonden har inga egna anställda, utan ämbetsverkets tjänstemän vidtar behövliga åtgärder för fondens räkning, såsom åtgärder i anslutning till cirkulation av upplag, affärstransaktioner och beredning av behövliga avtal.

Försörjningsberedskapscentralen kommer genom försörjningsberedskapslagen att ombildas till ett statligt ämbetsverk och dess omkostnader kommer i fortsättningen att finansieras ur statsbudgeten. På grund av ändringarna i försörjningsberedskapslagen som gäller Försörjningsberedskapscentralen och fonden behöver centralens och fondens skattskyldighet enligt 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen också ses över.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Försörjningsberedskapscentralens och försörjningsberedskapsfondens mervärdesskattskyldighet

Bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens verksamhet och uppgifter finns i försörjningsberedskapslagen. Enligt 5 § i försörjningsberedskapslagen, som träder i kraft den 1 april 2026, har Försörjningsberedskapscentralen till uppgift att bland annat i statens säkerhetsupplag förvalta sådana material som är nödvändiga för tryggheten av försörjningsberedskapen och fullgörandet av förpliktelser enligt internationella avtal som är bindande för Finland samt genomföra planering, lagerhantering, affärstransaktioner, förvaltning och övervakning i anslutning till säkerhetsupplagring samt sköta de uppgifter som enligt annan lagstiftning ankommer på Försörjningsberedskapscentralen. Dessa uppgifter finansieras med stöd av 14 § 2 mom. ur försörjningsberedskapsfonden. Försörjningsberedskapscentralen utför de i 5 § specificerade transaktioner som hänför sig till materiell beredskap för fondens räkning, eftersom fonden inte har egna anställda, vilket i allmänhet är vedertagen praxis när det gäller fonder utanför statsbudgeten.

I 14 § i försörjningsberedskapslagen, som träder i kraft den 1 april 2026, konstateras det att det med medel ur fonden täcks kostnaderna för och investeringarna i den materiella beredskapen samt de ersättningar som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivits att ska täckas med medel ur fonden. Dessutom får försörjningsberedskapsåtgärder i anslutning till Försörjningsberedskapscentralens programverksamhet samt andra investeringar än sådana som hänför sig till materiell beredskap och som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen samt kostnader i samband med krisåtgärder ersättas med medel ur fonden. I samma bestämmelse konstateras det att fondens kapital utgörs av både fast och lös egendom som krävs för den materiella beredskapen, och annan fast och lös egendom som är nödvändig med tanke på försörjningsberedskapen, av säkerhetsupplagrade varor samt av icke-placerade medel. Vinst och förlust som uppstått vid överlåtelse av säkerhetsupplagrade varor ska beaktas som en förändring av fondens kapital.

Med materiell beredskap avses till exempel säkerhetsupplagring av varor som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen. Sådana varor är bland annat olja, flytande gas, olika spannmål och läkemedel. Varor i säkerhetsupplag ska uppfylla vissa på förhand fastställda villkor för hållbarhet och datum. Varor som upplagras i säkerhetsupplag och som skaffas för att trygga den materiella försörjningsberedskapen kräver alltid cirkulation. I det skede då villkoren för hållbarhet och datum i fråga om de i säkerhetsupplag upplagrade varorna håller på att löpa ut ska transaktioner användas för att upprätthålla de lagrade varornas säkerhetsnivå. Dessutom finns det transaktioner som hänför sig till anskaffning, hyrning och uthyrning samt underhåll av fastigheter, markområden, byggnader och konstruktioner. De upplag för materiell beredskap och de ovannämnda tillgångsposterna för den materiella beredskapen ska med stöd av 30 § i försörjningsberedskapslagen antecknas i fondens balansräkning från och med den 1 april 2026.

Enligt 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993) är statliga affärsverk, Försörjningsberedskapscentralen, interventionsfonden för jordbruket, Finlands Bank och Folkpensionsanstalten särskilt skattskyldiga för sin verksamhet enligt 1 §. Enligt 2 mom. tillämpas vad som nedan i lagen föreskrivs om staten inte på inrättningar som avses i 1 mom.

Enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i mervärdesskattelagen ska mervärdesskatt betalas till staten på rörelsemässig försäljning av varor och tjänster i Finland. Enligt 6 § 1 mom. är staten skattskyldig för verksamhet som avses i 1 §. Med stöd av 1 § i mervärdesskattelagen är staten allmänt

mervärdesskattskyldig när det gäller rörelsemässig försäljning av varor och tjänster. En uttrycklig bestämmelse om detta har för tydlighetens skull tagits in i 6 §. Rörelsemässig verksamhet betraktas inte som myndighetsverksamhet.

Staten är av administrativa orsaker skattskyldig som en enda enhet. En statlig inrättning är således i regel inte skattskyldig för försäljning till en annan statlig inrättning, utan sådan försäljning betraktas som den skattskyldiges interna leverans. I 7 § i mervärdesskattelagen finns en förteckning över de statliga affärsverk och vissa med dem jämförbara inrättningar som vid mervärdesbeskattningen inte betraktas som en del av staten. Statliga affärsverk liksom vissa med dem jämförbara andra aktörer likställs av konkurrensneutralitetsskäl med privata företag. Var och en av dem är särskilt skattskyldig. På sådana särskilt skattskyldiga inrättnings försäljning och förvärv tillämpas skattesystemet enligt de allmänna bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Sådana inrättningar och andra aktörer betalar skatt också på försäljning till andra statliga myndigheter och inrättningar. På motsvarande sätt ska andra statliga myndigheter och inrättningar enligt de allmänna reglerna för mervärdesskatt betala skatt på försäljning till sådana aktörer. En sådan särskilt skattskyldig inrättning får med stöd av bestämmelserna om avdragsrätt dra av den skatt som ska betalas på varor eller tjänster som inrättningen har köpt för skattepliktig rörelsemässig verksamhet av en annan skattskyldig.

I förteckningen i 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen nämns för närvarande Försörjningsberedskapscentralen. Försörjningsberedskapscentralen behandlas således som särskilt mervärdesskattskyldig vid mervärdesbeskattningen och betraktas inte som en del av staten. I anslutning till detta har Försörjningsberedskapscentralen för närvarande bland annat rätt att dra av den mervärdesskatt som ska betalas på upphandlingar som hänför sig till Försörjningsberedskapscentralens rörelsemässiga materiella försörjningsberedskapsverksamhet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Försörjningsberedskapslagen

Syftet med denna proposition är att precisera försörjningsberedskapslagen, som träder i kraft den 1 april 2026, när det gäller fondens uppgifter vid transaktioner som hänför sig till materiell beredskap. Därtill föreslås det att orden ”på det sätt som styrelsen har föreslagit” i 16 § 3 mom. 5 punkten stryks, eftersom fonden inte har någon styrelse. Bestämmelsen gäller bokslut, bokföring och revision.

För att precisera verkställigheten av försörjningsberedskapslagen och Försörjningsberedskapsfondens mervärdesskattskyldighet bör den försörjningsberedskapslag som träder i kraft den 1 april 2026 preciseras i fråga om fondens uppgifter som inbegriper rörelsemässig verksamhet.

Det föreslås att 14 § i försörjningsberedskapslagen ändras så att det till den fogas ett omnämnande av fondens uppgift att sköta sådan rörelsemässig anskaffning och försäljning som hänför sig till den materiella beredskapen samt anskaffning, hyrning, uthyrning och underhåll av fastigheter, markområden, byggnader och konstruktioner. Försörjningsberedskapscentralen utför ovannämnda transaktioner för fondens räkning och de bokförs i fondens bokföring.

Dessutom ersätts verbet ”täcks” i 14 § 2 mom. av tydlighetsskäl med verbet ”betalas”.

Därtill föreslås det att hänvisningen till styrelsens förslag i 16 § 3 mom. 5 punkten stryks, eftersom fonden inte har någon styrelse.

3.2 Mervärdesskattelagen

Syftet med denna proposition är att ändra Försörjningsberedskapscentralens och försörjningsberedskapsfondens skattskyldighet i mervärdesbeskattningen. Försörjningsberedskapscentralen kommer genom försörjningsberedskapslagen att ombildas till ett statligt ämbetsverk och dess omkostnader kommer i fortsättningen att finansieras ur statsbudgeten. Ur försörjningsberedskapsfonden betalas även i fortsättningen kostnaderna för uppgifter som hänför sig till den materiella beredskapen. Eftersom fonden inte har egna anställda gör Försörjningsberedskapscentralen sådana behövliga transaktioner som hänför sig till materiell beredskap för fondens räkning.

På grund av de ändringar i försörjningsberedskapslagen som gäller Försörjningsberedskapscentralen och fonden föreslås det att det till 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen fogas en bestämmelse om att försörjningsberedskapsfonden är särskilt skattskyldig för sådan rörelsemässig verksamhet som avses i 1 § i mervärdesskattelagen och att det som i mervärdesskattelagen föreskrivs om staten inte ska tillämpas på fonden. Om försörjningsberedskapsfonden betraktas som särskilt skattskyldig och införs i registret över mervärdesskattskyldiga, har fonden rätt att dra av den mervärdesskatt som ska betalas på varor eller tjänster som den köper för sin skattepliktiga rörelsemässiga verksamhet.

På motsvarande sätt föreslås det att bestämmelsen om att Försörjningsberedskapscentralen är särskilt mervärdesskattskyldig stryks i 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen på grund av att Försörjningsberedskapscentralen ombildas till ett statligt ämbetsverk. På den tillämpas således vad som i mervärdesskattelagen föreskrivs om staten.

4 Propositionens huvudsakliga konsekvenser

4.1 Konsekvenser för statsbudgeten

Den föreslagna ändringen bedöms i princip inte ha några ekonomiska konsekvenser. Försörjningsberedskapscentralen har för närvarande rätt att dra av den mervärdesskatt som ska betalas på upphandlingar som hänför sig till Försörjningsberedskapscentralens materiella försörjningsberedskapsverksamhet. Efter ändringen har försörjningsberedskapsfonden motsvarande rätt att dra av den mervärdesskatt som ska betalas på de upphandlingar som hänför sig till fondens materiella försörjningsberedskapsverksamhet. Ändringen och de avdrag som försörjningsberedskapsfonden gör bedöms således inte påverka inflödet av mervärdesskatt.

Omfattningen av de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna ändringen beror på i vilken mån fonden efter ändringen kommer att genomföra transaktioner på marknadsvillkor. Om fonden exempelvis genomför betydande anskaffningar som hänför sig till den materiella beredskapen, kommer även beloppet av den mervärdesskatt som ingår i dem och som ska dras av att vara betydande. Det är svårt att förutse antalet transaktioner som hänför sig till den materiella beredskapen. Till exempel enligt bokföringsuppgifterna för 2025 uppgick beloppet av den mervärdesskatt som skulle återbäras för affärsverksamheten till cirka 18 miljoner euro.

Om det till 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen inte fogas en bestämmelse om att försörjningsberedskapsfonden är särskilt skattskyldig för sådan rörelsemässig verksamhet som avses i 1 § i mervärdesskattelagen, kan detta leda till ett behov av att ytterligare kapitalisera försörjningsberedskapsfonden ur statsbudgeten för att fondens verksamhets- och

betalningsförmåga ska upprätthållas. Som mervärdesskattskyldig har fonden rätt att dra av mervärdesskatt på varor eller tjänster som fonden köper för sin skattepliktiga rörelsemässiga verksamhet. Avdragsrätten bedöms minska behovet att ytterligare kapitalisera fonden genom överföringar i statsbudgeten.

Remissvar

Arbets- och näringsministeriet ordnade under perioden xx.3.2026–xx.3.2026 en remissbehandling i utlåntjänsten som var öppen för alla och begärde dessutom separat utlåtanden av Försörjningsberedskapscentralen, Skatteförvaltningen, Statskontoret, Statens revisionsverk, Finlands näringsliv rf och Suomen Veroasiantuntijat ry. På grund av den korta remisstiden ordnades den 13 mars 2026 ett diskussionsmöte för intressentgrupperna innan remissbehandlingen inleddes. Konsekvenserna av ändringen är begränsade, och därför ansågs det motiverat med en kortare remisstid än vanligt, eftersom lagen avses träda i kraft redan den 1 maj 2026.

5 Specialmotivering

5.1 Lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen och om Försörjningsberedskapscentralen

14 §. I det föreslagna 2 mom. preciseras försörjningsberedskapsfondens roll som affärsidkare när det gäller materiell beredskap.

Enligt 2 mom. betalas med medel ur fonden anskaffningarna och investeringarna i den materiella beredskapen samt de ersättningar som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivits att ska täckas med medel ur fonden. Dessutom föreslås det att försörjningsberedskapsåtgärder i anslutning till Försörjningsberedskapscentralens programverksamhet samt andra investeringar än sådana som hänför sig till materiell beredskap och som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen samt kostnader i samband med krisåtgärder får ersättas med medel ur fonden. Verbet ”täckas” i 14 § 2 mom. i den försörjningsberedskapslag som träder i kraft den 1 april 2026 ändras av tydlighetsskäl till verbet ”betalas”. I momentet föreslås det en precisering, enligt vilken Försörjningsberedskapscentralen för fondens räkning sköter sådan rörelsemässig anskaffning och försäljning som behövs för den materiella beredskapen samt sådana transaktioner som hänför sig till anskaffning, hyrning, uthyrning och underhåll av fastigheter, markområden, byggnader och konstruktioner. Försörjningsberedskapsfonden har inga egna anställda, utan Försörjningsberedskapscentralens tjänstemän ska vidta behövliga åtgärder för fondens räkning, och de transaktioner som görs ska antecknas i fondens bokföring.

Försörjningsberedskapsfondens användningsändamål ska inte utvidgas jämfört med nuläget. Även hittills har transaktioner som hänför sig till den materiella försörjningsberedskapen betalats ur fonden.

16 §. Det föreslås att 3 mom. 5 punkten ändras så att hänvisningen till att fondens styrelse ska lägga fram ett förslag till disponering av fondens resultat stryks. Fonden har ingen styrelse.

7.2 Mervärdesskattelagen

Enligt 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen är statliga affärsverk, Försörjningsberedskapscentralen, Finlands Bank och Folkpensionsanstalten särskilt skattskyldiga för sin verksamhet enligt 1 §. Enligt 2 mom. tillämpas vad som nedan i lagen

föreskrivs om staten inte på inrättningar som avses i 1 mom. Enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i mervärdesskattelagen ska mervärdesskatt betalas till staten på rörelsemässig försäljning av varor och tjänster i Finland. Enligt 6 § 1 mom. är staten skattskyldig för verksamhet som avses i 1 §.

Av de orsaker som nämns i avsnitt 2.1 i denna proposition och som hänför sig till de ändringar i fråga om Försörjningsberedskapscentralen och försörjningsberedskapsfonden som föreslås i försörjningsberedskapslagen föreslås det att det till 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen fogas en bestämmelse om att försörjningsberedskapsfonden är särskilt skattskyldig för sådan rörelsemässig verksamhet som avses i 1 § i mervärdesskattelagen, och på fonden tillämpas således inte vad som i mervärdesskattelagen föreskrivs om staten.

På motsvarande sätt föreslås det att bestämmelsen om att Försörjningsberedskapscentralen är särskilt mervärdesskattskyldig stryks i 7 § 1 mom. i mervärdesskattelagen på grund av de ändringar som nämns ovan i avsnitt 2.1 i propositionen. På den tillämpas således vad som i mervärdesskattelagen föreskrivs om staten.

6 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2026.

7 Verkställighet och uppföljning

De ändringar som föranleds av preciseringarna beaktas i de datasystem som förvaltas av Försörjningsberedskapscentralen till den del Försörjningsberedskapscentralen vidtar åtgärder som hänför sig till den materiella beredskapen för fondens räkning.

8 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Eftersom försörjningsberedskapsfondens användningsändamål inte föreslås bli utvidgade jämfört med nuläget, har propositionen inga sådana konsekvenser som kräver granskning i fråga om dess förhållande till grundlagen. Försörjningsberedskapsåtgärder som hänför sig till den materiella beredskapen också hittills betalats med medel ur fonden. Det föreslås inga ändringar i fondens affärsekonomiska verksamhetsbas, utan fondens uppgift är att fortsätta att genomföra de rörelsemässiga transaktioner för säkerhetsupplagring som upprätthållandet av försörjningsberedskapen förutsätter, liksom hittills.

På de grunder som nämns ovan kan lagförslagen enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

**om ändring av 14 och 16 § i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen och om
Försörjningsberedskapscentralen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen och om
Försörjningsberedskapscentralen (107/2026) 14 § 2 mom. och 16 § 3 mom. 5 punkten som
följer:

14 §

Försörjningsberedskapsfonden och försörjningsberedskapsavgift

Med medel ur fonden betalas anskaffningarna för och investeringarna i den materiella beredskapen samt de ersättningar som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivits att ska täckas med medel ur fonden. Dessutom får försörjningsberedskapsåtgärder i anslutning till Försörjningsberedskapscentralens programverksamhet samt andra investeringar än sådana som hänför sig till materiell beredskap och som är nödvändiga med tanke på försörjningsberedskapen samt kostnader i samband med krisåtgärder ersättas med medel ur fonden. Försörjningsberedskapscentralen sköter för fondens räkning sådan rörelsemässig anskaffning och försäljning som behövs för den materiella beredskapen samt sådana transaktioner som hänför sig till anskaffning, hyrning, uthyrning och underhåll av fastigheter, markområden, byggnader och konstruktioner.

16 §

Bokslut, bokföring och revision

5) disponering av fondens resultat.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20

Statsminister

Förnamn Efternamn

Lag om ändring av 7 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 7 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 935/2024, som följer:

7 §

Statliga affärsverk, försörjningsberedskapsfonden, interventionsfonden för jordbruket, Finlands Bank och Folkpensionsanstalten är särskilt skattskyldiga för sin verksamhet enligt 1 §.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

..minister Förnamn Efternamn